

Міністерство захисту довкілля та природних
ресурсів України

03035, м. Київ, вул. Митрополита Василя
Липківського, 35

Відділу оцінки впливу на довкілля

Info@mepr.gov.ua, OVD@mepr.gov.ua

Вих. №73 від 12.04.2024 р.

**Зауваження і пропозиції
до планованої діяльності, обсягу досліджень та рівня деталізації інформації
для Звіту з ОВД, реєстраційний № 5333**

Згідно з пунктом 7 статті 5 Закону України «Про оцінку впливу на довкілля» громадськість може надати зауваження і пропозиції до планованої діяльності, обсягу досліджень та рівня деталізації інформації, що підлягає включенню до звіту з оцінки впливу на довкілля.

Враховуючи вищенаведене, надаємо зауваження і пропозиції до планованої діяльності, обсягу досліджень та рівня деталізації інформації для Звіту з ОВД планованої діяльності АТ «НАЦІОНАЛЬНА АТОМНА ЕНЕРГОГЕНЕРУЮЧА КОМПАНІЯ «ЕНЕРГОАТОМ», щодо спорудженні енергоблоків № 5 і № 6 на майданчику Хмельницької АЕС із застосуванням технічних характеристик реакторної установки типу AP1000 компанії Westinghouse Electric Company з метою подальшої експлуатації та вироблення електроенергії (реєстраційний номер справи в Єдиному реєстрі з ОВД: 5333).

Пропонуємо включити до Звіту з ОВД наступну інформацію:

1. Аналіз вибору реакторної установки, що включає:
 - Обґрунтування та процедуру вибору реакторної установки AP1000 компанії Westinghouse Electric Company;
 - обґрунтування можливості вибору альтернативної реакторної установки включно з визначенням впливу на навколишнє середовище від роботи альтернативної установки;
 - інформацію про розгляд інших технічних альтернатив для отримання відповідної кількості електричної енергії, включно із варіантом відмови від будівництва блоків № 5 та

6 ХАЕС та варіантом використання відновлювальних джерел енергії для отримання такої ж кількості електричної енергії.

2. Вибір майданчика для розташування енергоблоків ХАЕС 5,6:

- обґрунтування та процедуру вибору майданчика для розташування енергоблоків ХАЕС 5,6

- обґрунтування можливості вибору альтернативного місця розташування (майданчика) для розміщення енергоблоків ХАЕС 5,6;

- перелік та результати досліджень, які були проведені для визначення придатності обраної території (майданчика) під будівництво 5-го та 6-го енергоблоків ХАЕС.

3. Характеристику проектування, що включає:

- інформацію щодо стадії розроблення або стадії проектування, на якій перебуває об'єкт планована діяльність, за наявності - прийняту на даному етапі проектну документацію;

- інформацію, щодо етапу, на якому знаходяться передпроектні (передінвестиційні) роботи;

- дати завершення всіх стадій проектування.

4. Характеристику альтернативи в аспекті її допустимості, доцільності та ефективності, розглянути її переваги і недоліки за техніко-економічними показниками (додаючи, за наявності, техніко-економічний розрахунок), екологічною безпекою, обсягами споживання природних ресурсів на одиницю продукції.

5. Деталізувати місце провадження планованої діяльності та розташування основних об'єктів матеріально-технічної бази (що включає будівлі і споруди, інженерні і транспортні мережі, інші графічні матеріали у складі проектно-планувальних рішень, на яких відображені схеми розташування будівель і споруд) планованої діяльності на наступних матеріалах:

- на генеральному плані території та/або детальному плані території;
- на ортофотопланах (супутникові знімки) високої роздільної здатності;
- схемі (плані).

На картографічних матеріалах пропонуємо відобразити наступну інформацію:

- споживані земельні ресурси;
- 30-кілометрову зону ХАЕС;
- межі промислового майданчику;
- розташування та параметри будівель, доріг та інших об'єктів;
- розташування джерел викидів забруднюючих речовин;
- розташування найближчої житлової забудови по відношенню до об'єкту планованої діяльності.

Також зауважуємо на тому, щоб картографічні матеріали, при їх додаванні до Звіту в електронному форматі, зберігали високу роздільну здатність і якість.

6. Опис проведення підготовчих і будівельних робіт, тривалість їх виконання; зміст, основних засобів і технологій робіт, пов'язаних з видаленням зелених або інших насаджень, з інженерною підготовкою і захистом земель, зміною рельєфу, відведенням поверхневих стічних вод і ґрунтових вод; запланованих тимчасових споруд, транспортних та інженерних мереж.

7. Опис планованої діяльності, а саме:

- виробничих процесів, що є змістом планованої діяльності, крім того у характеристиці процесу або устаткування рекомендується зазначати прогнозовану виробничу продуктивність, максимальну витрату сировини або інших матеріалів за годину, інші параметри виробничої продуктивності;

- річної потреби у сировині, паливі і пальному, інших матеріалах, у воді (у відповідних одиницях виміру);

- річної потреби води для охолодження блоків в комбінаціях: а) енергоблоків № 5, 6 ХАЕС б) енергоблоків № 1,2 та 5, 6 ХАЕС в) енергоблоків № 1,2, 3, 4, 5, 6 ХАЕС

- термін експлуатації об'єкта планованої діяльності;

- характеристику ядерно-паливного циклу з його описом;

- відповідність планованих енергоблоків № 5, 6 ХАЕС експлуатаційним вимогам та вимогам безпеки, визначеними Міжнародним агентством з атомної енергії та Західноєвропейської асоціації ядерного нагляду WENRA;

- організаційно-технічних і технологічних рішень з охорони навколишнього природного середовища і раціонального використання природних ресурсів, що прийняті планованою діяльністю і на які передбачені витрати, а також відновлювальних та компенсаційних заходів (якщо передбачено).

8. Характеристики технологічного устаткування, а саме таку, що буде збудовано, реконструйовано, переоснащено чи демонтовано (замінено) у зв'язку з планованою діяльністю, і при цьому є:

- джерелом утворення забруднюючих речовин;

- джерелом значного впливу фізичних факторів (шуму, інфра- або ультразвуку, які поширюються за межі виробничих корпусів і промайданчика, значного електромагнітного випромінювання згідно з державними санітарними нормами і правилами захисту населення від впливу електромагнітних випромінювань, іонізуючого випромінювання,);

- є накопичувачами забруднюючих речовин, твердих і рідких відходів;

- належить до об'єктів, що згідно з Законом підлягають ОВД.

9. Оцінку (характеристику) впливу на компоненти довкілля пропонуємо розглядати за наступними варіантами:

– з врахуванням впливу від експлуатації енергоблоків №1-2 та планованих енергоблоків № 5, 6 ХАЕС;

– з врахуванням впливу від експлуатації енергоблоків № 1-4 ХАЕС (енергоблоки № 3, 4 ХАЕС відповідно до Висновку з ОВД, реєстраційний номер справи 2018111232231) та планованих енергоблоків № 5, 6 ХАЕС.

10. Характеристику відходів із зазначенням їх найменування або коду згідно з державними класифікаторами, річний обсяг відходів (а також, за наявності, питомий показник утворення, прийнятий для об'єкта планованої діяльності), обсяг розміщення на власних місцях видалення відходів, обсяг утилізації, обсяг передачі іншим організаціям на утилізацію або розміщення (захоронення).

11. Характеристику водокористування та водовідведення на предмет типу цих систем, обсягів за рік, якісного складу стічних та інших зворотних вод за природними фізико-хімічними і хімічними показниками води і за вмістом забруднюючих речовин, облаштування засобами спорудах для очищення стічних вод. Водокористування і забір води характеризувати на предмет типу системи водопостачання, типу джерела (джерел), найменування і типу водного об'єкта – джерела постачання, категорії якості води, обсягу забору води за рік у розрізі джерел водопостачання і нерівномірності споживання за місяцями.

12. Надати у звіті з ОВД розрахунок водогосподарського балансу по річці Горинь з урахуванням експлуатації 6-х енергоблоків ХАЕС (№1-6) та 4-х енергоблоків ХАЕС (№1-2, 5-6) з врахуванням терміну їх експлуатації та тенденції зміни водності річки Горинь внаслідок зміни клімату і врахуванням наявної та прогнозованої господарської діяльності в межах басейну річки Горинь.

13. Надати гідротермічні розрахунки водосховища охолоджувача на період експлуатації 6-х енергоблоків ХАЕС (№1-6) та 4-х енергоблоків ХАЕС (№1-2, 5-6) з урахуванням терміну їх експлуатації.

14. Характеристику земельних ділянок на предмет: площ відведених або таких, що будуть відведені (вилучені) під плановану діяльність, земельних ділянок (рекомендований перелік – згідно з кадастровими номерами), категорії і цільового призначення на планований та існуючий стани, обмежень у використанні земель на існуючий і планований стан згідно із землепорядною документацією, заходів інженерної підготовки і захисту земель, строків, обсягів і технологій рекультивації порушених земель, управління родючим шаром ґрунту на землях, що будуть порушені.

15. Характеристику змін у мікро- або мезокліматі місцевості у зв'язку з планованою діяльністю, наприклад, у температурному режимі, вологості повітря, замерзанні ґрунту чи води, настанні туманів або ймовірності штучного туманоутворення над житловою зоною та ін. Додатково оцінити вразливість планованої діяльності в цілому або її окремих технологічних процесів чи об'єктів до несприятливих наслідків зміни клімату, таких як зростання середніх температур, збільшення нерівномірності водного стоку рік і падіння їх водності тощо.

16. Характеристику впливу енергоблоків 5 та 6 на рослинний і тваринний світ. Оцінку кумулятивного впливу на рослинний і тваринний світ від роботи одночасно шести енергоблоків ХАЕС, що включає:

- визначення біоіндикаторів для екологічних оцінок;
- визначення зооіндикаторів для екологічних оцінок;
- оцінку зміни складу лісів; популяцій рослин і тварин;
- оцінку можливої деструкції популяцій тварин, руйнування екосистем, часткова чи повна ліквідація ареалів;
- оцінку зміни складу популяцій водних рослин і тварин

17. Характеристику викидів, а саме: перелік стаціонарних джерел із зазначенням їх типу, у тому числі стаціонарних майданчиків, на яких регулярно (щодня) експлуатуються пересувні джерела викидів (будівельно-монтажна спецтехніка, вантажний автотранспорт, мобільні пристрої та установки, за винятком ручних інструментів).

18. Характеристику хімічних викидів, а саме перелік хімічних викидів до атмосфери та навколишнього водного середовища (джерела та кількісну характеристику скидних вод).

19. Характеристику впливу на населення, що включає показник ракових захворювань населення (з врахуванням статеві-вікової піраміди) в найближчих населених пунктах в порівнянні з середнім показником по Україні і розрахунки:

- ризику розвитку неканцерогенних ефектів;
- ризику канцерогенних ефектів;
- соціального ризику планованої діяльності.

20. В разі наявності територій чи об'єктів ПЗФ, Екомережі на території планованої діяльності, в межах санітарно-захисної зони або на території об'єктів природного середовища які безпосередньо зазнають впливу планованої діяльності оцінити вплив планованої діяльності на природні комплекси та об'єкти, зокрема флору та фауну, їх угруповання та оселища (зокрема, що охороняються) з наданням заходів мінімізації такого впливу компенсаційних заходів.

21. Опис (характеристику) поводження з відпрацьованим ядерним паливом та радіоактивними відходами його кількість, місце зберігання, термін зберігання. Також надати альтернативні варіанти поводження з відпрацьованим ядерним паливом та радіаційними відходами від планованого.

22. Опис (характеристику) перевезення радіоактивних матеріалів, включно із ядерним паливом, відпрацьованим ядерним паливом та радіоактивними відходами (РАВ), що включає:

- оцінку радіаційного впливу при транспортуванні всіх видів радіоактивних матеріалів до та з Хмельницької АЕС;
- визначення ступеня екологічного ризику під час транспортування всіх видів радіоактивних матеріалів до та з Хмельницької АЕС при нормальних умовах транспортування;
- оцінку наслідків для населення і навколишнього середовища під час транспортування всіх видів радіоактивних матеріалів до та з Хмельницької АЕС при нормальних умовах транспортування;
- оцінку можливих ризиків у випадку аварій під час транспортування всіх видів радіоактивних матеріалів до та з Хмельницької АЕС із розподілом за видами транспорту, який використовується (залізничний, автомобільний тощо);
- оцінку еколого-економічних збитків у випадку аварії при перевезенні і витрат на його компенсацію за всіма сценаріями;
- оцінку еколого-економічних витрат на подолання наслідків аварій при перевезенні за всіма сценаріям.

23. Характеристику впливу на довкілля під час аварійних ситуацій:

- розглянути сценарії аварій на одному з енергоблоків № 5-6 ХАЕС та одразу на двох, в тому числі спричинених впливом бойових дій;
- розглянути сценарії результатів влучання різних видів зброї у вузлові точки забезпечення життєдіяльності, руйнування машинного залу чи системи охолодження енергоблоків ХАЕС № 5 та 6;
- розглянути сценарій аварії із падінням великого пасажирського літака, аналогічного Boeing 777/Boeing 737, із повними баками пального на вузлові точки енергоблоків ХАЕС № 5 та 6;
- максимальній проектній та запроекній аварійних ситуаціях (з їх описом);
- метеорологічних ситуацій які враховувалися при таких оцінках, масштабів впливу на компоненти довкілля;
- зона впливу при аварійних ситуаціях;

- перелік забруднюючих речовин та потенційна їх маса викиду при аварійних ситуаціях;

- кількість населення що потенційно перебуває в зоні ураження під час аварійних ситуацій;

- потенційні економічні втрати від аварійних ситуацій;

- передбачені заходи попередження, мінімізації та ліквідації таких наслідків.

24. Характеристику соціально-економічного впливу, та прогнозування різниці ціни виробленої електроенергії з одиниці пального з ринковою ціною одиниці пального та ціною зберігання та подальшої утилізації одиниці відпрацьованого ядерного пального станом на зараз та кожні п'ять років протягом всього терміну експлуатації енергоблоків.

25. Надати інформацію, що стосується виведення з експлуатації, ліквідації (демонтаж) об'єкта, припиненням планованої діяльності, акцентуючи увагу на роботах з демонтажу, видаленні відходів і небезпечних хімічних речовин, рекультивації земель.

26. До звіту з ОВД додати:

- попередній звіт з аналізу безпеки (ПЗАБ);

- програму «управління старінням»;

- звіт з обстеження стану існуючих будівель і конструкцій дамби водосховища-охолоджувача.

З повагою

Заступник директора ГО «Центр екологічних ініціатив «Екодія»,

Пасюк О. Г.

Виконавчий директор ГО «Екоклуб», Мартинюк А. М.

Голова правління ГО «Хмельницький енергетичний кластер», Кушнір С.С.

